

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. II. Vera sententia duplici conclusione statuitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

inter Theologos, tum domesticos, tum extraneos; licet plures ex Recentioribus sententiam affirmantem probabilem existiment.

§. II.

Vera sententia duplici conclusione statuitur.

Dico primò, esse de jure divino, quod sacramentum Eucharistiæ non conficiatur, nisi consecrando utramque speciem. Ita D. Thomas hic art. 1. ad 2. & infra quæst. 80. art. 12. ad 3. quibus locis duas insinuat rationes, quibus breviter suaderi potest nostra conclusio.

66. Prima est: Quæ sunt necessaria ad integritatem sacramenti, sunt de jure divino: Sed consecratio utriusque materiæ est necessaria ad integritatem sacramenti: Ergo est de jure divino. Major patet, integritas enim sacramentorum est de jure divino, cum ea à solo Christo instituta sint. Minor verò ex eo suadet, quod Eucharistiæ sacramentum per modum convivij institutum est: Sed ad integritatem convivij requiruntur cibus & potus: Ergo & ad integritatem hujus sacramenti pertinet utraq; species panis & vini.

67. Secunda ratio sic potest proponi. De jure divino est, ut hoc sacramentum non conficiatur, nisi simul Deo sacrificium incruentum offeratur: Sed sacrificium incruentum Deo offerri nequit, nisi utraq; species consecratur: Ergo de jure divino est, quod hoc sacramentum non conficiatur, nisi consecrando utramque speciem. Minor est certa, tum quia sacrificium Eucharistiæ essentialiter & per se debet esse sacrificium secundum ordinem Melchisedech, quia hoc est sacerdotium novæ legis, in qua Christus Dominus est Sacerdos secundum illum ordinem, ut probat Apostolus ad Hebræos 6. & declarat Concilium Tridentinum sess. 12. cap. 1. ubi ait Christum fuisse Sacerdotem secundum ordinem Melchisedech, in institutione sacramenti Eucharistiæ: ritus autem illius Sacerdotij erat in oblatione panis & vini, non alterius tantum speciei, ut patet ex illo Genes. 14. *Melchisedech Rex Salem proferens panem & vinum: erat enim Sacerdos dei altissimi.* Tum etiam, quia sacrificium Eucharistiæ est idem quod sacrificium crucis, ex parte rei oblata, illudque repræsentat ex parte specierum, ut constat ex Tridentino citato, cap. 2. De ratione autem & essentia sacrificij crucis fuit quod sanguis realiter & cruentè separaretur à corpore Christi: Ergo de ratione & essentia sacrificij sacramentalis est, quod sanguis mysticè & incruenter separetur à corpore, quod esse non potest, nisi sub utraq; specie hoc sacramentum conficiatur; quia in altera tantum, potius sanguis & corpus uniantur per concomitantiam. Ut ergo detur separatio mystica, requiritur utraq; species, quatenus ex vi verborum, & ex significatione specierum, ponitur in una corpus, & in alia sanguis; ut magis declarabitur infra, cum de Missæ sacrificio disseremus. Major verò in qua est difficultas, sic ostenditur. De jure divino præceptum est Sacerdotibus, ut Eucharistiam conficerent, eo modo quo Christus in illis verbis instituit: *Hoc facite in meam commemorationem*: Sed per illa verba præcepit Sacerdotibus, ut per modum sacrificij Eucharistiam conficerent: Ergo de jure divino est, quod sacramentum Eucharistiæ non conficiatur à Sacerdotibus, nisi per modum sacrificij, seu nisi simul

Tem. V.

A Deo sacrificium incruentum offeratur. Major patet, Minor verò probatur ex Tridentino sessione 22. cap. 1. ubi inquit, quod Christus Dominus corpus & sanguinem suum sub speciebus panis & vini obtulit Deo Patri, ac sub earum rerum symbolis, Apostolis, quos tunc novi Testamenti Sacerdotes constituēbat, ut sumerent, tradidit, & eisdem, eorumque in Sacerdotio successoribus, ut offerrent præcepit per hæc verba, *Hoc facite in meam commemorationem*, uti semper Ecclesia Catholica intellexit, & docuit. Et can. 2. *Siquis dixerit illis verbis, Hoc facite in meam commemorationem, Christum non instituisse Apostolos Sacerdotes, aut non ordinasse, ut ipsi, alique Sacerdotes, offerrent corpus & sanguinem suum, Anathema sit.* Sed offerre corpus & sanguinem, est sacrificium, quia est oblatio facta in honorem Dei: Ergo per illa verba, *Hoc facite in meam commemorationem*, Christus præcepit Sacerdotibus, ut per modum sacrificij Eucharistiam conficerent. Id etiam aperte declarat traditio Ecclesiæ, quæ colligi potest tum ex multis quæ congeruntur de consecratione dist. 2. tum etiam ex usu, nunquam enim hoc sacramentum confectum est, nisi offerendo Deo Missæ sacrificium.

Poter etiam suaderi conclusio à posteriori, & à signo: Nam præceptum de hoc sacramento conficiendo sub utraq; specie, prævalet omni præcepto Ecclesiastico, unde Sacerdos, etiam non jejunus, sacrificium ab altero inchoatum, & ex aliquo accidēti non perfectum, debet perficere: Ergo signum est, præceptum de consecrando sub utraq; specie, esse ordinis superioris, & divini.

Dico secundò, non potest Summus Pontifex dispensare, ut Sacerdos consecret in una tantum specie.

88. Probatur primò: Si posset Pontifex cum aliqua Ecclesia dispensare, ut sacramentum Eucharistiæ in una tantum specie conficeretur, posset etiam efficere ut talis Ecclesia sine uno sacrificio subsisteret: Sed hoc dici nequit: Ergo nec illud. Sequela Majoris est evidens, siquidem non potest modò dari aliud sacrificium in Ecclesia, præter Eucharistiam: tunc autem Eucharistia non haberet rationem sacrificij, cum in una tantum specie, Eucharistiæ sacrificium salvari nequeat, ut præcedenti conclusione visum est. Minor verò suadet: Sacrificium est præcipuū religionis fundamentum, sine quo illa stare nequit, juxta illud Augustini libro 19. contra Faustum cap. 11. *In nullum nomen religionis coadunari homines possunt, nisi aliquo visibilium signorum consortio colligentur*; unde tunc cessavit lex antiqua, quando ablatum est jure sacrificium, & Apostolus ad Hebræos 7. ait *Translato Sacerdotio, necesse est ut & legis translatio fiat*, Sacerdotium verò & sacrificium dicuntur correlativè, ut inquit Tridentinum sess. 23. cap. 1. Ergo Summus Pontifex suā dispensatione efficere nequit, ut aliqua Ecclesia sine ullo sacrificio subsistat.

89. Probatur secundò conclusio ex fundamentis in præcedenti statuta. Ut enim ibi ostensum est, præceptum de non consecrando in una tantum specie, est divinum, & non purè Ecclesiasticum: Sed Pontifex in his quæ sunt de jure divino dispensare nequit, ut dicitur Can. *Sunt quidam*, & can. *Contra 25.* quæst. 1. & patet, quia inferior non potest dispensare in lege lata à superiori: Ergo Pontifex non potest dispensare ut Sacerdos consecret in una tantum specie.

Dices, Licet non possit Pontifex dispensare in

Gg

his

his quæ sunt de jure divino, potest tamen interpretari tale jus, declarando illud non obligare in hoc vel in illo casu; ut in proposito, si præceptum de non consecrando in una tantum specie, concurret cum alio divino, & non possit utrumque simul servari; v.g. cum præcepto communicandi in articulo mortis, vel cum in tota aliqua regione non potest haberi vinum. Unde refert Volaterranus libro 3. Geographiæ cap. de Saxonibus, Innocentium VIII. dispensasse cum illis ad consecrandum tantum in pane, eo quod in illis regionibus vinum statim acefcat. Ergo in talibus casibus poterit Pontifex interpretari quod tale præceptum non obliget.

91. Sed contra: Prædicta interpretatio non potest fieri nisi propter aliquam legitimam causam occurrentem: Sed nulla talis potest occurrere: Ergo &c. Minor probatur ex eo quod à sexcentis sexaginta & amplius annis nunquam se talis occasio obtulit: quod enim narrat Volaterranus, fictitium esse colligitur. Primum quia nullum alibi extat hujus concessionis monumentum: quomodo autem in rem tam gravi & inutili non extaret? Secundò quia ex ipsa phrasi convinci potest falsitatis; ait enim permisit Pontificem, ut Norvegi sine vino calicem consecrarent. An verò cervisiam, aut vinum malogranatorum, pomorum, aut morum, vel lac, aut aquam consecrare permisit, si ve puram, ut Aquarj usurpabant, si ve mellitam, ut Melancthon putavit usurpare Ruthenos posse, ob inopiam vini? Tertiò, quia nec stat ratio ipsa quam prædictæ concessionis Volaterranus refert, quod nempe vinum in Norvegia non crescat, aliunde importatum cito acefcat; cum sit nunc vinum ibi tam abundans, & tam potui aptum, ut nec sine specie vini communicare Laici velint.

Addo ex Bzovio ad annum 1490. circa illud tempus nonnullos Sacerdotes qui postea combusti sunt propter falsificata diplomata pontificia, potuisse in illis partibus falsam aliquam dispensationem publicare.

Quod verò dicitur de concursu duorum præceptorum, non est etiam sufficiens fundamentum ad faciendam hanc interpretationem; quia alia præcepta Ecclesiastica, quæ non sunt tanti momenti, sicut istud divinum de consecrando in utraq; specie, non possunt prætermitti propter adimplendum præceptum communionis; nam ad communicandum egrotum verbi gratiâ in periculo mortis existentem, non licet celebrare sine vestibus sacris, neq; post cibum sumptum: Ergo à fortiori non poterit prætermitti hoc præceptum divinum de consecrando in utraq; specie. Ratio verò horum omnium est, quia neq; tunc urget spiritualis necessitas proximi, cum per alia sacramenta & per devotionem ægroti possit id compensari: neq; urget etiam necessitas præcepti divini de communicando, quia cum tale præceptum sit affirmativum, non obligat nisi habitâ copiâ sacramenti, quæ in illis casibus non habetur.

§. III.

Solvuntur objectiones.

92. Obijcies primò contra primam conclusionem: Divus Thomas in 4. dist. 11. quæstio. 2. art. 1. quæstionculâ 1. ad 4. insinuat videtur, præceptum de consecrando in utraq; specie, non esse Divinum, sed Ecclesiasticum; ait enim

A (teste Suarez hic disp. 43. sect. 3.) unam speciem non esse sine alia consecrandam tantum quæ contra morem Ecclesiæ, quæ verba minusculis literis notat Suarez, quasi essent D. Thomæ.

Sed in citatione hujus Authoris fidelitatem Divi Thomæ non reperiuntur, nam verba illa tantum dicit quod ille qui habet alteram tantum speciem, debet potius desistere à consecratione quam conficere, præter morem Ecclesiæ, in una tantum specie. Ubi ly, præter morem Ecclesiæ, non excludit jus divinum, sed supponit, quia istemodum Ecclesiæ, ex præcepto divino est. Et ita sensus illorum verborum est, quod præter morem Ecclesiæ, à Christo institutum, non licet in una tantum specie consecrare, non autem ob solam consuetudinem ab Ecclesiâ ortam.

Obijcies secundò: Si præceptum de consecrando sub utraq; specie esset divinum, vel esset naturale vel positivum? Neutrum dici potest: ergo tale præceptum non est divinum, sed potest esse ecclesiasticum. Sequela Majoris patet, nam præceptum divinum adequatè dividitur in naturale & positivum. Minor verò quoad utrumque prætem suadet. Et in primis quod tale præceptum non sit positivum, videtur manifestum, cum in nullo Scripturæ loco reperitur. Quod verò non sit naturale, ex eo patet quod ex ipsa sacramentorum institutione non sequitur.

Respondeo concessa Majori, negando Minorem, & ad probationem illius dico hoc præceptum esse in primis positivum, quia colligitur ex illis verbis Christi, *Hoc facite in meam commemorationem*, ut in prima conclusione probatum est. Potest etiam dici quodammodo naturale, quia suppositâ hujus sacramenti & sacrificij institutione, requiritur quod sit integrum: ad integritatem verò Eucharistiæ in ratione sacramenti, seu spiritualis convivij, & ad substantiam sacrificij incremendi, cruentum crucis sacramenti representantis, utriusque speciei consecratio necessaria requiritur, ut ibidem ostensum est.

Dices, Christus in Cœna post consecrationem panis & calicis dixit, *Accipite & manducate, hinc ex eo omnes*; & tamen hæc verba non continent præceptum sumendi utramque speciem; alioquin Ecclesiæ non posset prohibere laicos calicis sumpcionem: Ergo neq; hæc verba: *Hoc facite in meam commemorationem*, continent præceptum positivum conficiendi Eucharistiam sub utraq; specie. Unde etiam ipse Christus Luca 24. legitur consecrasse in solo pane in Calicella Ematis.

Respondeo quod quando Christus factâ consecratione panis & vini dixit *Accipite &c.* communionem sub utraq; specie omnibus adhibere non præcepit, sed solum omnibus Sacerdotibus, quia præcepit illis qui tunc ibi aderant, & qui constituebant Sacerdotes. Et quod ad illos tantum & non ad omnes communicantes loquebatur Christus, constat; quia ad eosdem dixit illa verba, *Accipite & manducate, bibite ex eo omnes*, ad quos dixit: *Hoc facite in meam commemorationem*: Testatur autem Concilium Tridentinum supra citatum, universam Ecclesiam hoc semper intellexisse, quod in illis verbis, *Hoc facite*, præcepit Apostolis, eorumque in Sacerdotio successoribus, ut offerrent hoc sacrificium Deo: Ergo in illis verbis loquebatur ad illos ut Sacerdotes: Ergo etiam in alijs